گزارش یک

«یارانه هدفمند»، اشتباهات «ثبت احوال» را لو داد

زنده‌هایی که حیات‌شان انکار می‌شود

نازیلا مهدیانی

زنده هستند و نفس می‌کشند اما مرده به حساب می‌آیند و سجلشان باطل شده است؛ این حکایت افرادی است که با این پیامک از سوی سازمان آمار، برق از سرشان می‌پرد؛ دارنده کد ملی «... » در فهرست فوتی‌ها قرار گرفت و از سیستم پرداخت یارانه حذف شد، برای دریافت یارانه نقدی سرپرست خانوار را معرفی کنید. متصدی یکی از باجه‌های سازمان ثبت‌احوال استان تهران می‌گوید که روزی ده‌ها نفر با این مشکل به ثبت‌احوال مراجعه می‌کنند تا ثابت کنند که زنده‌اند.

پس از ماجرای هدفمندسازی یارانه‌ها و واریز یارانه‌های نقدی، عده‌ای که تعدادشان هم کم نیست متوجه شدند که مرده‌اند و خودشان خبر ندارند. یکی از جوانب واریز یارانه‌های نقدی به مردم این بود که با ساز و کار سازمان ثبت‌احوال بیشتر آشنا شویم. در ابتدای اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و توزیع وجه ۴۵هزارو۵۰۰تومانی بین مردم، زمانی که هنوز حساب کار دستشان نیامده بود، برخی از افراد سودجو از مبتدی‌گری دولت در اجرای طرح، سوءاستفاده کردند و برای اموات خود هم یارانه گرفتند. این اخبار همه‌جا پیچید و دولت که هزینه سنگینی را صرف پرداخت یارانه‌ها به دوش می‌کشد، بر دقت خود در پرداخت یارانه به مشمولان افزود و شرایط احراز هویت افراد برای گرفتن یارانه را سفت و سخت‌تر کرد تا جایی که به زنده‌بودن برخی از مشمولان اعتماد نکرد و یارانه نقدیشان را قطع کرد.

فرهنگ که نام واقعی‌اش در این گزارش تغییر کرده، یکی از آن دسته افرادی است که سازمان آمار با ارسال پیامک اعلام فوتش، از او خواسته سرپرست خانواده بعد از خودش را معرفی کند تا واریز یارانه اعضای خانواده از سر گرفته شود. او درباره اعلام فوتش از طریق سازمان آمار و قطع یارانه خود و خانواده‌اش می‌گوید: «تقریبا دو ماه پیش، پیامکی از سوی سازمان آمار دریافت کردم مبنی بر اینکه دارنده این کد ملی که کد ملی خودم بود یارانه‌اش قطع شده است. سوای بحث قطعی یارانه‌ها بیشتر نگران دردسرهای ابطال مدارکم و مشکلات بعد از آن بودم.» او با اشاره به دردسرهای مراجعه به ادارات و مراکز ثبت‌احوال ادامه می‌دهد: «از پلیس +۱۰ شروع کردم. با دیدن مدارکم مردنم را تایید کردند و با تعجب از این اتفاق به دبیرستان البرز که بخشی از دبیرستان به ثبت‌احوال و بخشی هم به ستاد یارانه‌ها و امور مرتبط با آن اختصاص داده شده بود، حواله‌ام کردند و از آنجا به ثبت‌احوال مرکزی استان تهران و بعد از آن هم به ثبت‌احوال شرق تهران که کد ملی‌ام به آن منطقه از تهران تعلق داشت.»

فرهنگ با بیان اینکه در این چندروز که باید به مراکز مختلف ثبت‌احوال برای پیگیری مراجعه می‌کردم، موارد مشابه بسیاری دیدم، می‌گوید: «هریک از مراکز ثبت‌احوال مدعی بود مشکل از مرکز دیگری است و باید به آن مرکز مراجعه کنم و در این رفت‌وآمدها، بسیاری از مراجعه‌کنندگان را که برای پیگیری همین موضوع آمده بودند، دیدم و گویا افراد زیادی با این مشکل مواجه هستند؛ به طوری که یکی از پرسنل ثبت‌احوال شرق تهران می‌گفت روزی ده‌ها مراجعه‌کننده با این مشکل داریم و جای نگرانی نیست.»

او با اشاره به اظهارنظر برخی از پرسنل ثبت‌احوال درباره چرایی این اشتباه، می‌گوید: «هیچ‌یک از متصدیان رسیدگی به این مشکل مراجعه‌کنندگان، پاسخ درستی نمی‌دهند که هیچ، دلایل عجیبی هم می‌آورند. برای مثال، یکی از متصدیان دلیل اصلی این اشتباه را تاریخ تولدم که متعلق به سال ۵۷ بود، عنوان کرد با اینکه من نسبت به تعویض شناسنامه اقدام کرده بودم و شناسنامه‌ام قدیمی نیست.»

هرچند این اشتباه سازمان ثبت‌احوال که زنده‌ها را مرده اعلام می‌کند سهوی است، اما دلیل آن از سوی برخی از پرسنل و متصدیان باجه‌های رسیدگی به مراجعه‌کنندگان شنیدنی است؛ یکی از کارشناسان حقوقی سازمان ثبت‌احوال استان تهران، علت این اشتباه را استفاده‌نکردن از شناسنامه می‌داند و می‌گوید: «احتمالا مدت زیادی است که از شناسنامه خود استفاده نکردند و بعد از ارایه شناسنامه و کارت‌ملی به ثبت‌احوالی که شناسنامه و کارت ملی از آنجا صادر شده است، مشکل حل می‌شود.»

در حالی که ثبت‌احوالی‌ها از رفع مشکل طی ۲۴ساعت حرف می‌زنند، فرهنگ که این مشکل برایش پیش آمده و پیگیر کارهایش بوده، می‌گوید: «بیشتر از دوهفته، روزهای کاری و اداری چندساعتی را در مراکز مختلف ثبت‌احوال گذراندم و باید از این مرکز به مرکز دیگر می‌رفتم پیگیری مدارکم، آنقدر دردسر داشت که قید پیگیری واریز یارانه را زدم.»

سریع‌ترین حالتی که افراد از پیوستن به فهرست فوتی‌های ثبت‌احوال مطلع می‌شوند، این است که پیامکی مبنی بر اعلام قطع یارانه‌هایشان از سوی سازمان آمار دریافت می‌کنند. کاووسی، مسوول روابط عمومی سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها، با بیان اینکه این مشکل از طرف سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها نیست، می‌گوید: «سازمان ثبت‌احوال و سازمان هدفمندی یارانه‌ها بانک اطلاعاتی مشترک دارند و به محض اینکه ثبت‌احوال فردی را فوت‌شده اعلام کند، سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها هم یارانه متوفی را قطع می‌کند. وقتی کد ملی افراد از فهرست مشمولان حذف شود، یارانه‌ای هم به آنها تعلق نمی‌گیرد که معمولا با اعلام فوتی افراد یا مهاجرت افراد به خارج از کشور کد هم حذف می‌شود که اعلام فوتی‌ها با ثبت‌احوال است و اگر هم اشتباهی صورت بگیرد، از طرف سازمان ثبت‌احوال است.»

در خوشبینانه‌ترین حالت با وقوع این اشتباه، افرادی که دچار این دردسر شدند، حداقل از یک دوره از دریافت یارانه نقدی جا می‌مانند که حال باید دید یارانه دوره‌هایی که با اشتباه سازمان ثبت‌احوال به این افراد داده نشده، بازگردانده می‌شود یا نه. پورمحمودی، کارشناس این حوزه در سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها، با بیان اینکه سازمان یارانه معوقه نمی‌پردازد، می‌گوید: «سازمان هیچ تعهدی ندارد که معوقه یارانه افرادی که با این مشکل مواجه شدند را بپردازد و تا زمانی هم که کد ملی این افراد به فهرست مشمولان برنگردد، یارانه به این افراد تعلق نمی‌گیرد.»

در دوره‌ای، ارایه تسهیلات به بازماندگان متوفی باعث شد تا عده‌ای سودجو زنده‌های خود را مرده جا بزنند و امتیاز استفاده از تسهیلات و وام‌های بانکی را به دست بیاورند اما با جدی‌شدن بحث یارانه‌ها و با واریز اولین دوره، همین افراد که خودشان اعلام فوت کرده بودند، معترضانه راهی ثبت‌احوال شدند که «چرا به زنده‌های ما یارانه تعلق نگرفته است.»

محسن کرمی، معاون امور اسناد هویتی سازمان ثبت‌احوال کشور، با بیان اینکه سازمان ثبت‌احوال با این موارد پس از واریز یارانه‌ها مواجه شد، می‌گوید: «این اشتباه که سازمان ثبت‌احوال افرادی که در قید حیات هستند را فوت‌شده اعلام کند، انگشت‌شمار است و پس از مراجعه افراد به ثبت‌احوال و پیگیری‌های سازمان هم این مشکل حل می‌شود اما عده‌ای که نسبت به این موضوع معترض هستند و تعدادشان هم بیشتر از دسته اول است، افرادی هستند که خودشان اعلام فوتی کرده‌اند.»

وی با اشاره به قانون ادامه می‌دهد: «طبق قانون تمام بستگان درجه‌یک می‌توانند فوت بستگان و اعضای خانواده خود را ثبت و اعلام کنند. سال گذشته مراجعه‌کننده‌ای داشتیم که نسبت به قرارگرفتن نام همسرش در فهرست فوت‌شده‌ها و عدم‌پرداخت یارانه به همسرش معترض بود و بعد از پیگیری‌های سازمان مشخص شد چندی پیش همین فرد معترض به همراه دو شاهد که از بستگانشان بودند، فوت همسرش را اعلام و ثبت کرده است.»

وی در ادامه صحبت‌های خود می‌افزاید: «داستان این است که در دوره‌ای بعد از زلزله بم، از طرف دولت به متوفیان تسهیلاتی ارایه شد و افرادی هم برای استفاده از این تسهیلات برای بستگان خود اعلام فوتی کردند اما بعد از پرداخت یارانه نقدی با ارایه مدارکی دال بر زنده‌بودن همین افراد، نسبت به عدم پرداخت یارانه نقدی معترض شدند و ادعای این را داشتند که سازمان به اشتباه اعلام فوتی کرده است. البته شاید سازمان ثبت‌احوال به اشتباه کدملی عده‌ای انگشت‌شمار را فوتی اعلام کرده باشد، اما علت مراجعه تمام افراد با این مشکل، اشتباه سازمان ثبت‌احوال نیست.»

۴۵/۵۰۰ تومان

در ابتدای اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و توزیع وجه ۴۵هزارو۵۰۰تومانی بین مردم، زمانی که هنوز حساب کار دستشان نیامده بود، برخی از افراد سودجو از مبتدی‌گری دولت در اجرای طرح، سوءاستفاده کردند و برای اموات خود هم یارانه گرفتند

۲ هفته معطلی

در حالی که ثبت‌احوالی‌ها از رفع مشکل درج در لیست مردگان طی ۲۴ساعت حرف می‌زنند، فرهنگ که این مشکل برایش پیش آمده و پیگیر کارهایش بوده، می‌گوید: «بیشتر از دوهفته، روزهای کاری و اداری چندساعتی را در مراکز مختلف ثبت‌احوال گذراندم و باید از این مرکز به مرکز دیگر می‌رفتم پیگیری مدارکم، آنقدر دردسر داشت که قید پیگیری واریز یارانه را زدم.»

سریع‌ترین حالتی که افراد از پیوستن به فهرست فوتی‌های ثبت‌احوال مطلع می‌شوند، این است که پیامکی مبنی بر اعلام قطع یارانه‌هایشان از سوی سازمان آمار دریافت می‌کنند. کاووسی، مسوول روابط عمومی سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها، با بیان اینکه این مشکل از طرف سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها نیست، می‌گوید: «سازمان ثبت‌احوال و سازمان هدفمندی یارانه‌ها بانک اطلاعاتی مشترک دارند و به محض اینکه ثبت‌احوال فردی را فوت‌شده اعلام کند، سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها هم یارانه متوفی را قطع می‌کند. وقتی کد ملی افراد از فهرست مشمولان حذف شود، یارانه‌ای هم به آنها تعلق نمی‌گیرد که معمولا با اعلام فوتی افراد یا مهاجرت افراد به خارج از کشور کد هم حذف می‌شود که اعلام فوتی‌ها با ثبت‌احوال است و اگر هم اشتباهی صورت بگیرد، از طرف سازمان ثبت‌احوال است.»

گزارشگر «شرق» در همه جای ایران باشید

سوژه‌ها و گزارش‌های خود را برای ما به ایمیل sharghline@sharghdaily.ir بفرستید یا به شماره ۳۰۰۰۴۶۹۹ پیامک بزنید یا با ۸۸۶۴۰۲۶۰ تماس بگیرید. «شرق» با کمک شما خواندنی‌تر می‌شود.

گزارش دو

مادران، تنها هستند

پدران، نیازمند «مرخصی زایمان»

سعیده علیپور

بارداری پدران در کشورهای توسعه‌یافته اصطلاح به‌ظاهرعجیب، ولی اصطلاحی است با تاکید اینکه پدرها هم به اندازه مادرها در فرآیند رشد کودکانشان از دوره جنینی نقش دارند؛ نقشی که در فرهنگ سنتی به نان‌آوری و تشرهای تربیتی به کودک خلاصه می‌شود و مهر، تنها از جانب مادر سزاوار است.

بر اساس قوانین حقوقی ایران، تنها پدر مالک جان کودک است و مادر در این امر نقشی ندارد، اما در عرف اجتماعی و در فرآیند زایش و پرورش، این مادر است که یکه‌تاز میدان به‌شمار می‌رود و پدر حداقل برای چندماهه نخست زندگی فرزندش، می‌تواند همچنان نقشی برای خودش قایل نباشد و مثل گذشته به زندگی‌اش ادامه دهد. اما پدرهای امروزی هم از نقش سنتی‌شان چندان رضایت ندارند و ترجیح می‌دهند بیشتر در دل کوچک کودکشان جا باز کنند.

شاید همین نیاز در کنار سیاست‌های افزایش جمعیت، درست یک‌سال پیش مجلس شورای اسلامی را بر آن داشت تا در کنار افزایش مرخصی زایمان برای زنان، دو هفته‌ای نیز مرخصی اجباری و تشویقی برای پدرها درنظر بگیرد تا پدر نیز در روزهای نخست تولد فرزندش، کنار خانواده و کمک‌حال مادر باشد؛ طرحی که بعد از گذشت یک‌سال، از اجرای آن خبری نشد.

یک‌سال پیش از تصویب این طرح در مجلس، شورای شهر وقت تهران نیز در این خصوص اقداماتی انجام داد و معصومه آباد، عضو آن دوره شورای اسلامی شهر تهران، از تصویب یک‌ماهه مرخصی برای مردانی که زنانشان زایمان می‌کنند، در مجمع مشورتی بانوان شوراهای اسلامی کلانشهرها و مراکز استان‌های کشور خبر داد. اما در این میان کسی اجرای آن را تضمین و پیگیری نکرد.

تعداد مصوبه‌هایی که طی سال، هیچ‌گاه، به هیچ سازمانی ابلاغ نمی‌شوند کم نیست و طرح مرخصی زایمان برای مردان هم یکی از همین موارد بود. با پیگیری‌هایی که از سازمان تامین‌اجتماعی انجام شد، هیچ ابلاغیه‌ای درخصوص اجرای این قانون به بخش مربوطه داده نشده است و این یعنی اینکه مرخصی تشویقی‌ای در کار نیست و پدرها همچون گذشته باید با جعبه شیرینی، کارفرما را برای دادن مرخصی راضی کنند.

شاهرخ عیوضی، کارشناس امور بیمه، در این خصوص می‌گوید: «ماهانه به‌طور متوسط ۱۲۰هزار زادوولد در کشور ثبت می‌شود و با استناد به آمار مرکز آمار ایران که ۱۱درصد زنان ایرانی را شاغل و بیش از ۸۰ درصد آنها را خانه‌دار دانسته است، می‌توان برآورد کرد که در هر ماه کمتر از پنج‌هزار مادر ایرانی از مرخصی زایمان استفاده می‌کنند. این در حالی است که آمار برای مردان کمی متفاوت است. به طوری که از ۱۲۰هزار زادوولد بیش از ۸۰ درصد پدران شاغل بوده و ماهانه تقاضای مردان برای مرخصی زایمان از صدهزار مورد افزون می‌شود. همچنین علاوه بر مخالفت اغلب کارفرمایان با این موضوع، خطری چون ازدست‌دادن شغل نیز خانواده‌ها را تهدید می‌کند. از سوی دیگر هزینه این امر برای سازمان‌های بیمه‌گر اجرای آن را به‌نظر غیرممکن کرده است.»

وقتی نخستین تصویرها از نوه ملکه انگلستان که مشغول شیردادن به سبک خاصی به کودک تازه‌متولدشده‌اش بود منتشر شد، شاید این مساله بیشتر از همه برای ایرانی‌ها عجیب بود. شیشه شیر با بند اوریب، طوری دور شانه و کمر پرنس جوان بسته شده بود که گویی فرزند از سینه مادر شیر می‌خورد. این حرکت شاید به‌نظر یک اقدام شخصی باشد؛ پدری که احتمالا در غیاب چندساعته مادر کودکش، نقش او را برای نوزاد ایفا می‌کند، اما به نوعی الگوسازی برای سایر پدران کشورش نیز هست؛ «پدری که به اندازه مادر متعهد است و در رشد کودکش نقش دارد.» این در حالی است که در انگلستان نیز پدرها می‌توانند از دوهفته مرخصی زایمان استفاده کنند، البته با این تفاوت که این مرخصی در آن کشورها قابلیت استفاده دارد و تنها در حد تصویب، مقطوع نمی‌شود.

کشورهای مختلف اروپایی درباره مرخصی زایمان پدران وضعیت‌های متفاوتی دارند و بسته به سیاست‌هایشان درخصوص افزایش جمعیت، طرح‌های تشویقی متفاوتی برای پدر و مادرها اجرا می‌کنند. مثلا در سوئد پدر و مادرها می‌توانند از ۱۶ماه مرخصی زایمان همراه با حقوق استفاده کنند که هزینه آن را دولت و کارفرما پرداخت می‌کنند یا در استونی مادرها و پدرها می‌توانند از ۱۸ماه مرخصی استفاده کنند و این مرخصی با حقوق تنها به یکی از والدین تعلق می‌گیرد. در نروژ ۵۶ هفته مرخصی همراه با حقوق برای پدر و مادر در نظر گرفته می‌شود. پدرها حق استفاده از ۱۸ماه مرخصی را پس از ماه سوم تولد نوزاد دارند. در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته نیز به همین نسبت مرخصی‌هایی برای پدران خانواده چه به صورت تشویقی یا اجباری درنظر گرفته شده است.

گذشته از اینکه سرعت کند زادوولد در کشورهای مختلف چقدر سبب درنظرگرفتن چنین سیاست‌های تشویقی‌ای برای فرزندآوری بوده است، نقش پدر در سلامت روانی کودک نیز مورد مهمی است که روانشناسان همواره بر آن تاکید دارند و بر حضور موثر پدر در فرآیند رشد کودک اشاره می‌کنند.

مریم‌السادات شمس‌الدین، روانشناس کودک، با اشاره به اینکه نوزاد در ماه‌های نخست زندگی با حضور و نوازش و صدای مادرش آرام می‌شود، می‌گوید: «واقعیت این است که در این دوره نبود مادر برای بچه ایجاد اختلال می‌کند. همین موضوع حتی سبب شده که همواره روانشناسان بر شیرخوردن کودک از سینه مادر تاکید کنند چرا که کودک بخشی از ارتباطش را با جهان اطراف از همین طریق، یعنی مکیدن دریافت می‌کند.»

گرچه این نقشی نیست که پدرها قادر به انجام آن باشند، اما زنی که زایمان می‌کند، به دلیل یکسری تغییرات فیزیولوژیکی، از لحاظ روحی و جسمی به‌شدت آسیب‌پذیر است. شمس‌الدین می‌گوید: «زنان در دوره پس از زایمان مستعد بروز اختلالات روانی‌ای همچون اضطراب و افسردگی هستند. اینجاست که نقش همسر بسیار مهم می‌شود و آرامش و احساس امنیت و حمایتی که پدر خانواده می‌تواند به همسرش دهد، تاثیر مستقیمی بر فرزند خواهد داشت.»

پدری که در کنار فرزندش در مراقبت از کودک در روزهای پس از تولد نقش موثر داشته، در روند رشد کودکش نیز بهتر می‌تواند موثر باشد و در سنین نوپایی و نوجوانی ارتباط موثرتری نیز با فرزندش برقرار می‌کند. او به دلیل همین عوامل مرخصی همزمان پدر و مادر را در زمان تولد نوزادان مفید و لازم می‌داند و می‌گوید: «تولد و نگهداری از کودک در جامعه مدرن امروز، دیگر فرآیندی نیست که تنها از سوی مادران انجام شود. آنها از شوهرانشان توقع کمک و محبت افزون‌تر دارند و اگر به هر دلیلی این توقع برآورده نشود، ممکن است دچار چالش شوند و بعضا مهر و محبتی که تا پیش از تولد نوزادان بین زن و شوهر حاکم بود رو به افول بگذارد و زن به دلیل عدم دریافت محبت لازم از سوی شوهر، همه عواطفش را صرف کودک کند، که این وابستگی زیاد مادر به کودک، خود موجب سلب استقلال از کودک در آینده خواهد شد. ضمن اینکه می‌تواند نقش پدر را به مرور زمان در تربیت کودک کمرنگ کند. به همین دلیل اجرای این طرح و درنظرگرفتن مرخصی برای پدر خانواده در زمان تولد و مراقبت از فرزند، بسیار مناسب و پیشرو خواهد بود.»

این روانشناس کودک در ادامه می‌گوید: «این نقش جدید به نظر برای پدران جوان نیز جذاب‌تر است، اغلب آنها دیگر دوست ندارند، تنها نقش پلیس بد را بازی کنند، آنها می‌خواهند با فرزندانشان دوست باشند و اقتدار پدرانه را ملایم‌تر به فرزندانشان نشان دهند.» این را گاهی در ارایه مشاوره به آنها می‌توان دید. آنها دغدغه کودکانشان را دارند و دوست دارند زمان بیشتری را با آنها سپری کنند.

جدول ۱۹۲۳

افقی:

۱-میوه کوچکی به رنگ قرمز تیره با طعمی گس که مصرف دارویی یا خوراکی دارد- آلیاژ آهن، مس، مولیبدن و نیکل با خاصیت مغناطیس‌پذیری فراوان ۲- نوعی ماشین کشاورزی دارای یک دسته فرمان بلند- کوچک‌ترین واحد شیمیایی سازنده بسیاری از مواد ۳- مجاز از کارمند دفتری- عبادتگاه یهودیان ۴- گیاه- فریاد- خوردنی نامطلوب! - حرف همراهی ۵- نکوهش- غیردینی- حیوان مبارک! ۶- واحد سطح- مادر باران- ظرف روغن- مردمک چشم ۷- رنگ شهادت- هوارسانی- نیروگاه شمالی ۸- پرسوز و گداز- تنبل ۹- معشوقه رامین- کتابی از «ژان‌پل سارتر»- ناحیه صنعتی آلمان ۱۰- نام ۱۸تن از شاهان فرانسه- سرازیری- از میوه‌های گرمسیری- من و تو ۱۱- ماه هفتم سریانی- دوره پس از پایان بیماری که هنوز نیروی از دست رفته بدن بازنگشته است- جامه صاف‌کن ۱۲- پشته خاک- عضو فعال بدن- آموختنی لقمان- آتش ۱۳- گرایش- لاک ناخن ۱۴- همریش- عقیم ۱۵- سری فیلم‌های معروف و پر فروشی از «آندرو آدامسون» و «مایکل آپتد»- گلی درشت و خوشبو که روزها باز و شب‌ها بسته می‌شود.

عمودی:

۱- پهنه وسیعی از خشکی که شامل بخش اعظم خاک یک کشور است- روز عشاق ۲- گورها- غیر نظامی ۳- تهمت- از فرآورده‌های گوشتی- درخت افکن ۴- سیاهه- پول خارجی- نام دیگر برج میلاد تهران ۵- اولین حرف الفبای فارسی- تبسم- بافندگی ۶- مشتری- زمین آماده کشاورزی- از اسامی دخترانه ۷- دیوار گلی- پیدایش- نت منفی! ۸- تلاش و کوشش- چشم- باقی گذاشتن کسی در جای خود- شهر خون و قیام ۹- قورباغه درختی- پرنده صلح- اولین انسان ۱۰- سرمست و سرخوش- سیلاب- نظریه انفجار بزرگ ۱۱- ویژگی آنچه در آن حالت خلأ به‌وجود آورده باشند- عالم بی‌خبری- برکت سفره ۱۲- پارچه نرم پنبه‌ای برای ملافه، پیش‌بند و جامه تابستانی- در مقابل شب- سازمان بین‌المللی استاندارد ۱۳- دام- تالاسمی خفیف- توکل کردن ۱۴- کامیون حمل غلات- قطار زیرزمینی ۱۵- فرآورده غذایی به صورت ورقه‌هایی از جنس ماکارونی- بزرگ‌ترین ایالت کشور ژرمن‌ها واقع در جنوب آن با مرکز مونیخ.

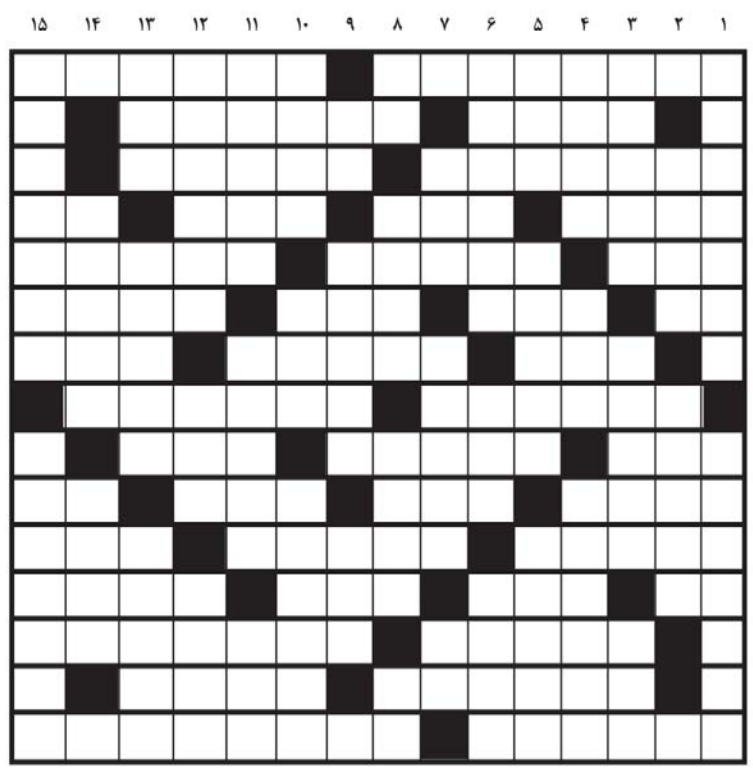

حل سودوکو سخت

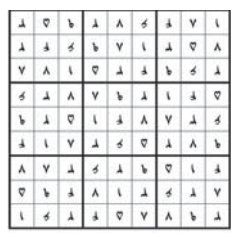

حل سودوکو ۹۲۵

۱	۶	۹	۸	۷	۳	۵	۴	۲
۴	۳	۷	۵	۲	۶	۸	۹	۱
۵	۲	۸	۴	۱	۹	۶	۷	۳
۸	۹	۴	۱	۶	۲	۳	۵	۷
۷	۱	۶	۳	۵	۸	۴	۲	۹
۳	۵	۲	۹	۴	۷	۱	۸	۶
۲	۴	۳	۶	۹	۵	۷	۱	۸
۹	۸	۱	۷	۳	۴	۲	۶	۵
۶	۷	۵	۲	۸	۱	۹	۳	۴

جدول ۱۹۲۲

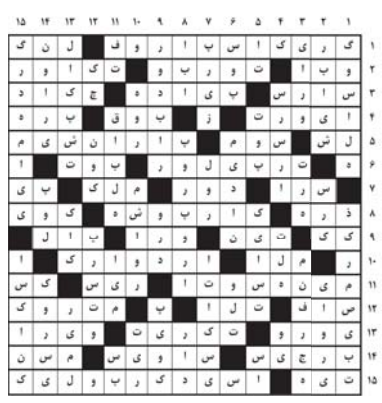

سودوکو سخت ۵۷۵

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

					۲			
۸				۱		۴		۵
			۹					۷
	۷						۱	
۶	۳			۴				
		۱	۲	۹	۸			
		۹	۴		۵			
۷								
۱		۴			۲			

سودوکو ۹۲۶

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۷		۴	۱		۶
					۵		۹	
				۶		۲	۵	۴
۶						۸	۷	
		۵	۴					
۲					۶		۴	۳
	۸			۱				۷
۳	۴		۹	۸	۷			۲
	۵	۷			۲	۳	۸	